

Niðurstöður

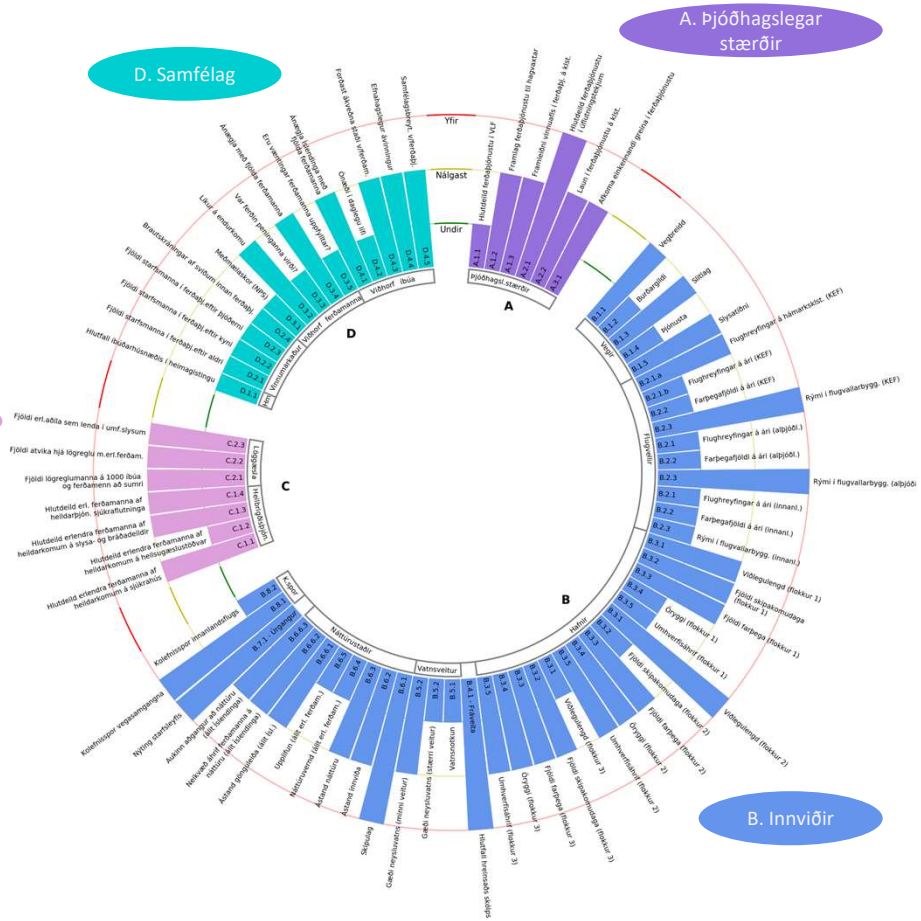
ATVINNUVEGA OG
NÝSKÖPUNARRÁÐUNEYTIÐ

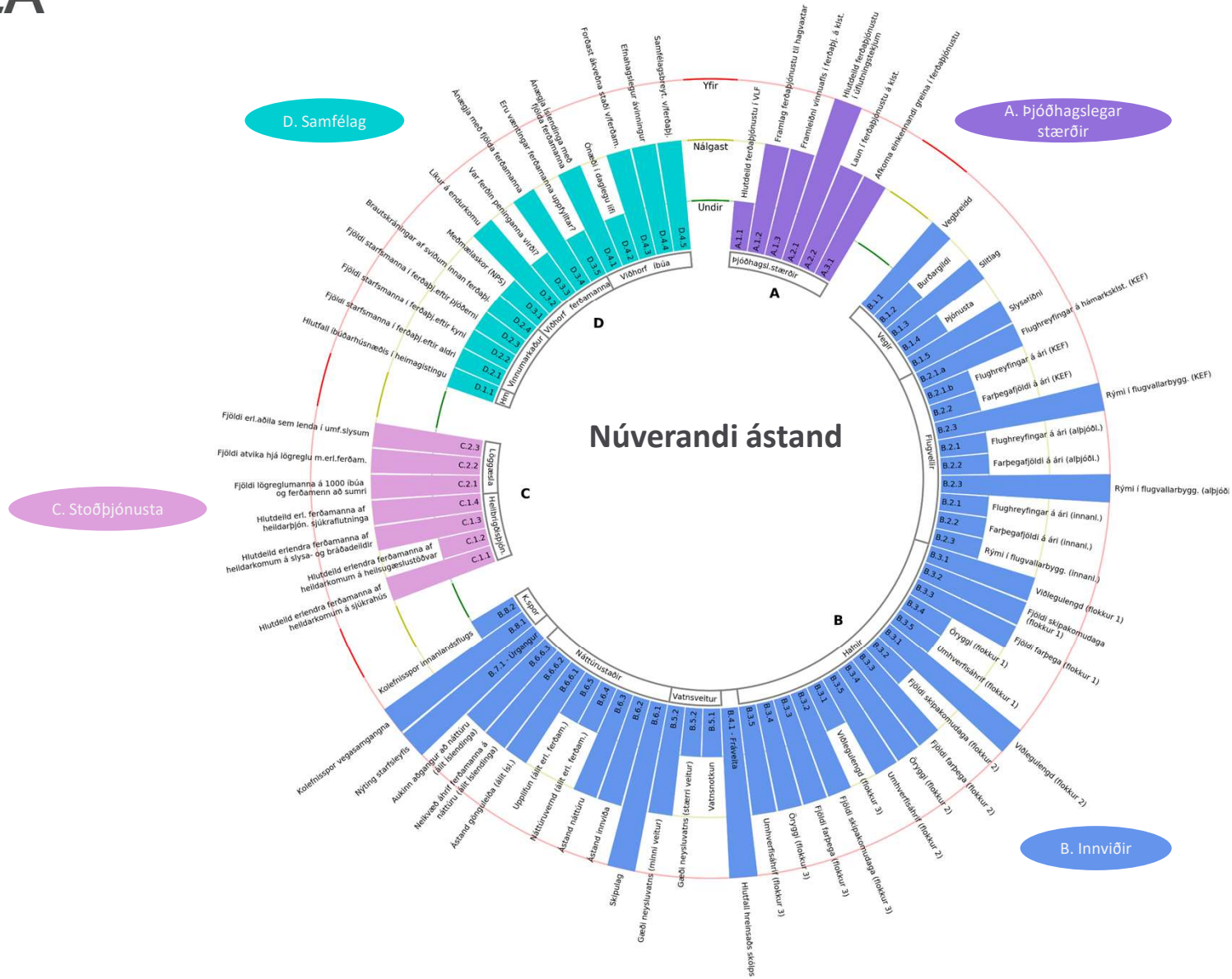
Stjórnstöð ferðamála

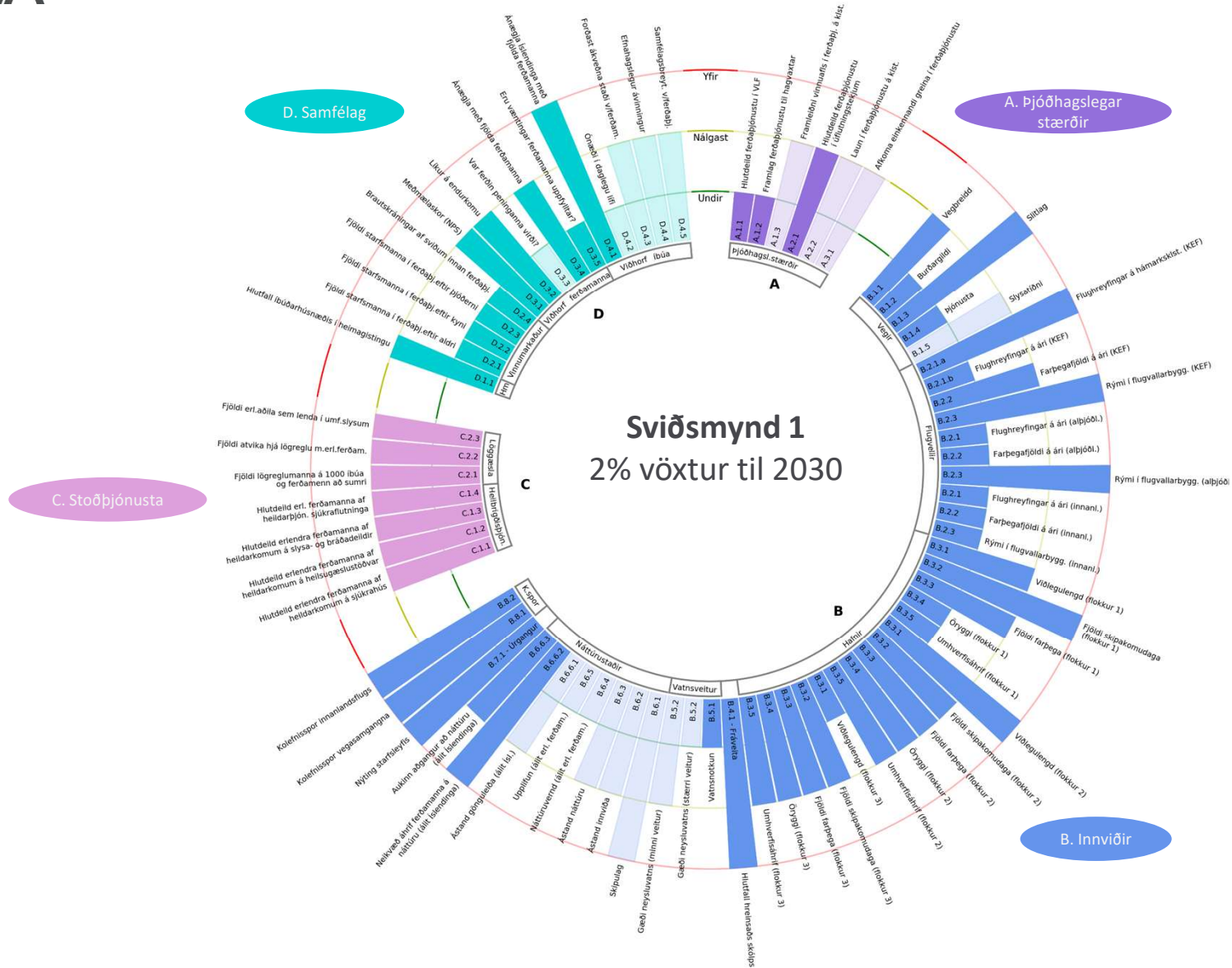
Niðurstöður allra vísa

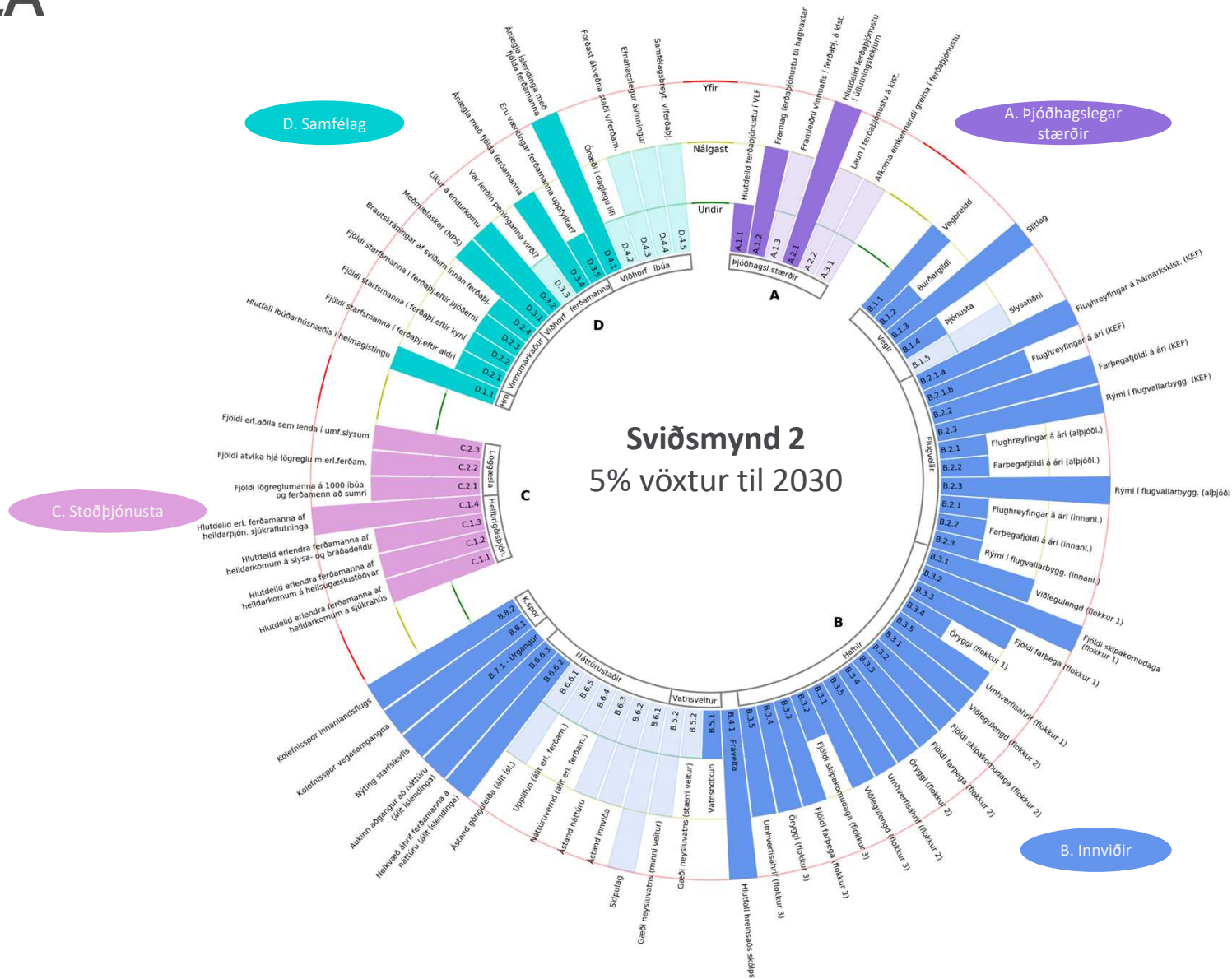
- Niðurstöður allra vísa eru sýndar á geislariti eins og sýnt er hér til hliðar.
- Á myndunum eru þólmörk (yfir þólmörkum, nálgast þólmörk eða undir þólmörkum) sýnd sem rauður, gulur og grænn hringur umhverfis vísana.
- Umfjöllun er einna helst um þá vísa sem farnir eru að nálgast þólmörk eða eru komnir yfir þólmörk.
- Vísunum er skipt upp í fjóra flokka:
 - A. Þjóðhagslegar stærðir
 - B. Innviðir
 - C. Stoðþjónusta
 - D. Samfélag
- Innan flokks B, innviðaflokks, eru samgöngur; vegir, flugvellir og hafnir. Fyrir flugvelli er notast við þrjá vísa til að mæla ástand þeirra og fimm vísa til að mæla ástand hafna. Hins vegar er flugvöllum landsins skipt upp í þrjá stærðarflokka og höfnum í fimm, en notast er við sömu vísa innan allra flokka.
- Ekki hefur álag verið metið fyrir alla vísa við sviðsmyndir 1 og 2. Þeir vísar sem ekki hafa verið álagsmetnir í sviðsmyndum eru auðkenndir með ljósari lit.
- Á eftirfarandi þremur síðum má sjá stækkaða mynd af geislaritum sem sýna niðurstöður allra vísanna:
 - Fyrsta mynd sýnir núverandi ástand allra vísa
 - Önnur mynd sýnir niðurstöður sviðsmyndar 1 (2% vöxtur til 2030)
 - Þriðja mynd sýnir niðurstöður sviðsmyndar 2 (5% vöxtur til 2030)

C. Stoðþjónusta

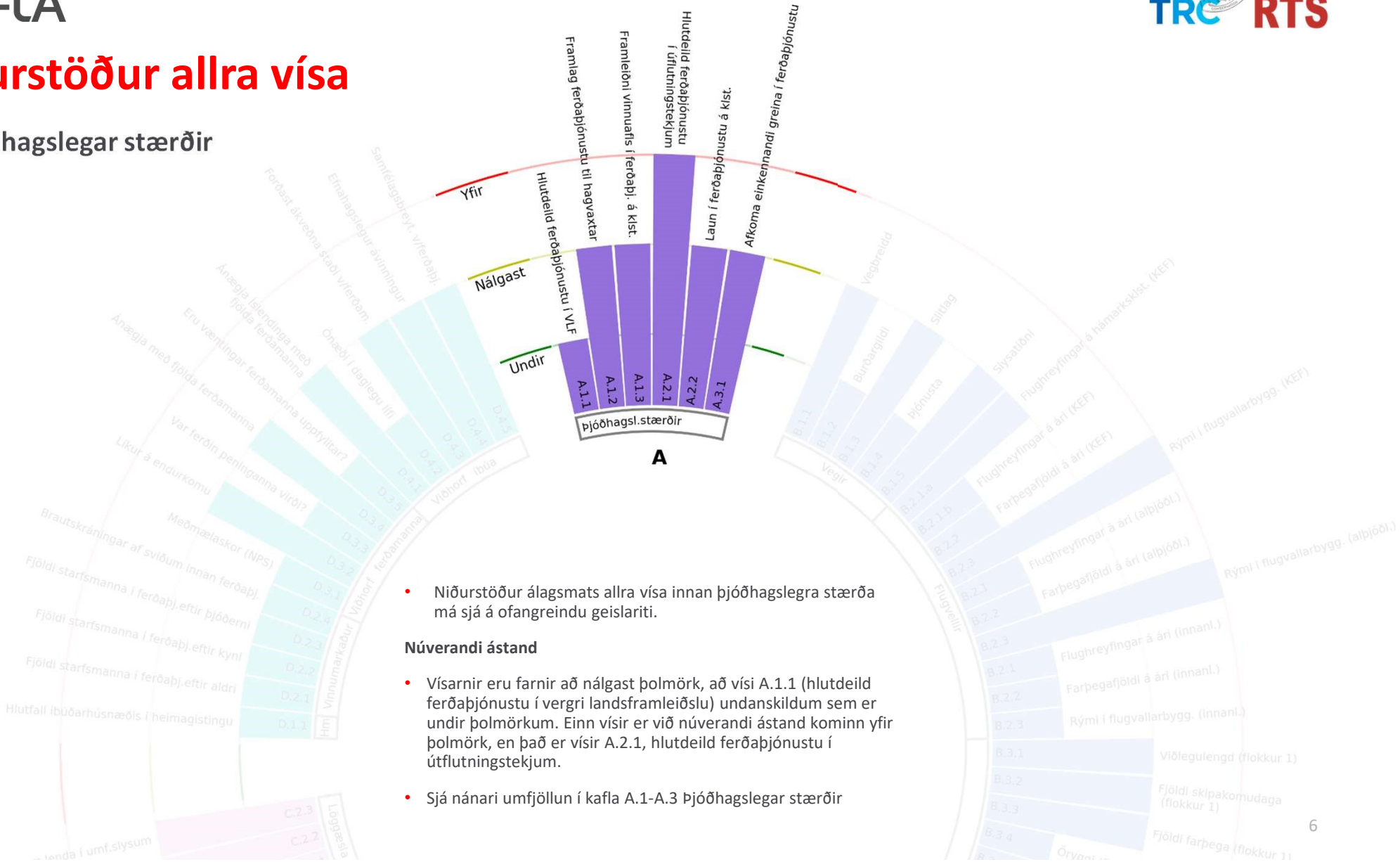

Niðurstöður allra vísa

A. Þjóðhagslegar stærðir

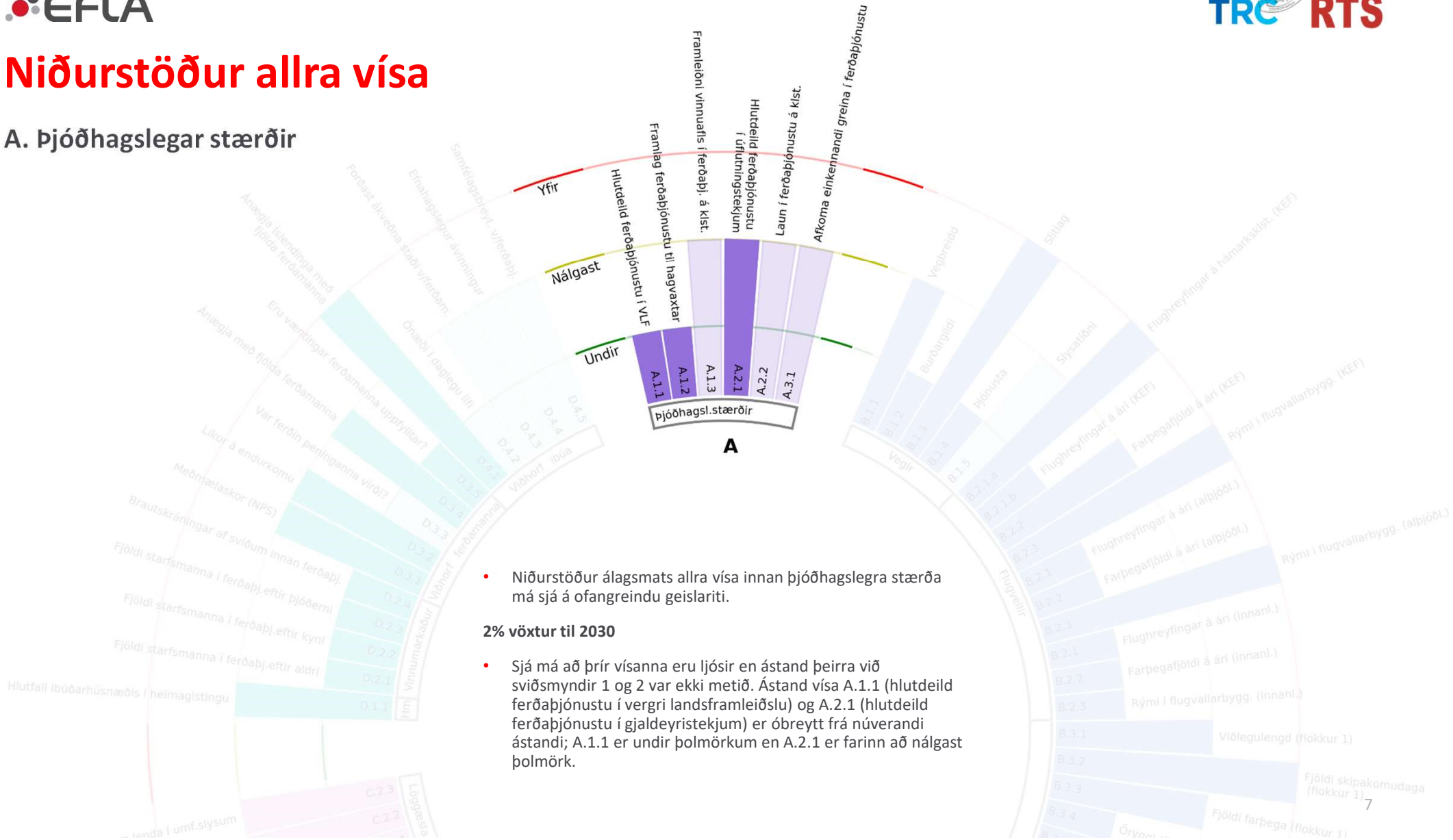
- Niðurstöður álagsmats allra vísa innan þjóðhagslegra stærða má sjá á ofangreindu geislariti.

Núverandi ástand

- Vísarnir eru farnir að nálgast þölmörk, að vísi A.1.1 (hlutdeild ferðabjónustu í vergrí landsframleiðslu) undanskildum sem er undir þölmörkum. Einn vísir er við núverandi ástand kominn yfir þölmörk, en það er vísir A.2.1, hlutdeild ferðabjónustu í útflutningstekjum.
- Sjá nánari umfjöllun í kafla A.1-A.3 þjóðhagslegar stærðir

Niðurstöður allra vísa

A. Þjóðhagslegar stærðir

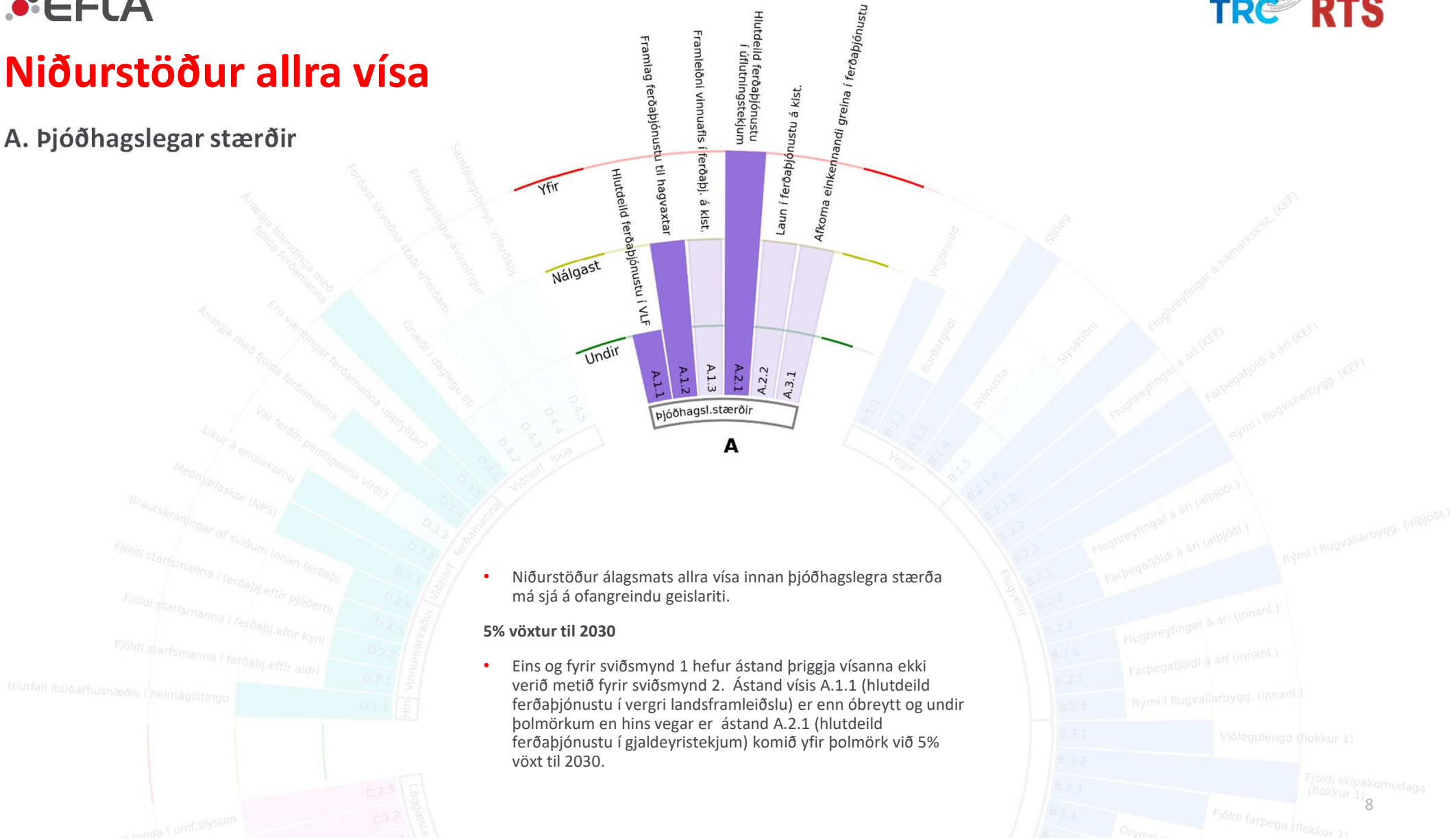
• Niðurstöður álagsmats allra vísa innan þjóðhagslegra stærða má sjá á ofangreindu geislariti.

2% vöxtur til 2030

• Sjá má að þrjár vísanna eru ljósir en ástand þeirra við sviðsmyndir 1 og 2 var ekki metið. Ástand vísa A.1.1 (hlutdeild ferðaþjónustu í vergri landsframleiðslu) og A.2.1 (hlutdeild ferðaþjónustu í gjaldeyristekjum) er óbreytt frá núverandi ástandi; A.1.1 er undir þolmörkum en A.2.1 er farinn að nálgast þolmörk.

Niðurstöður allra vísa

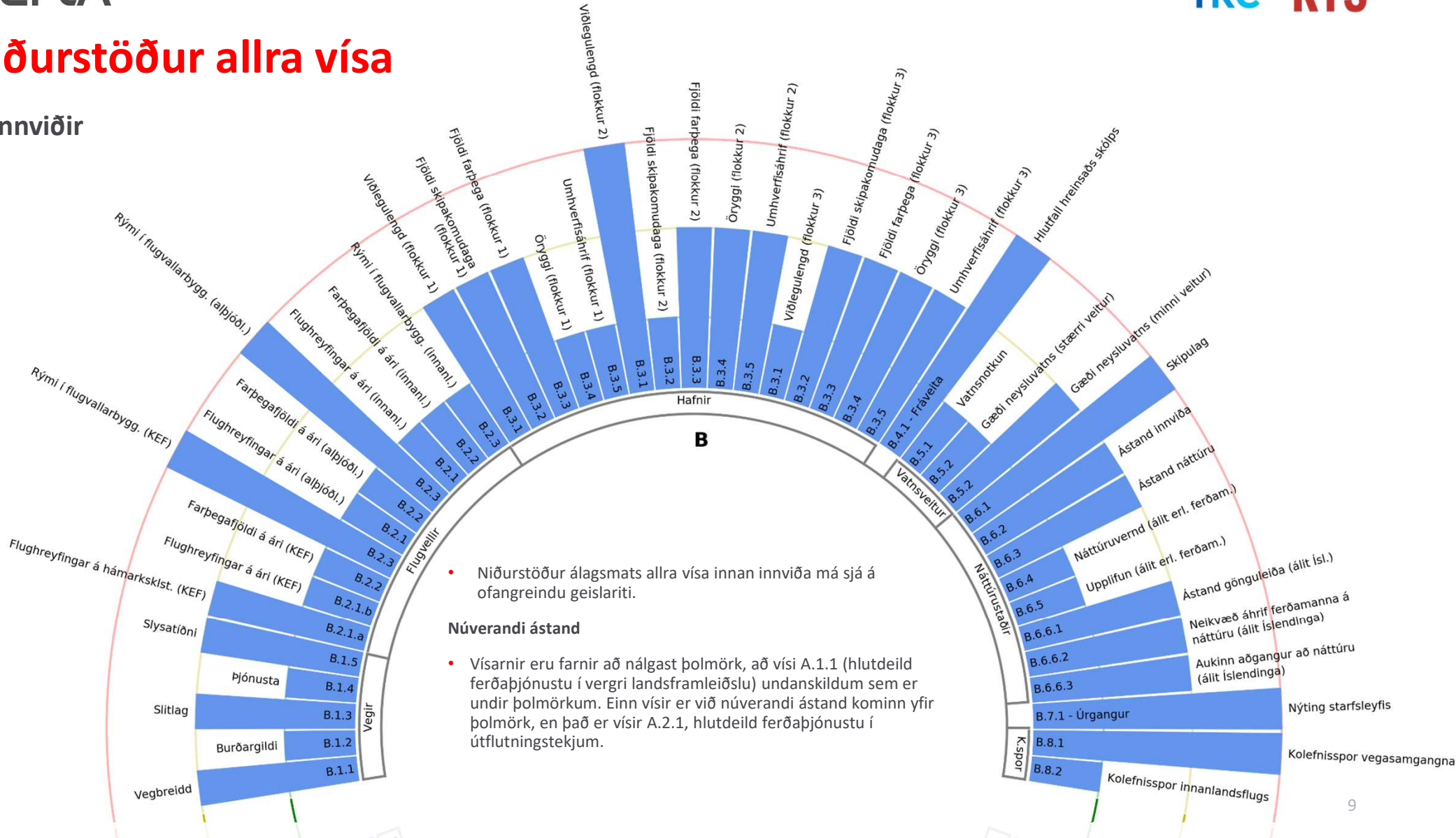
A. Þjóðhagslegar stærðir

- Niðurstöður álagsmats allra vísa innan þjóðhagslegra stærða má sjá á ofangreindu geislariti.
- 5% vöxtur til 2030**
- Eins og fyrir sviðsmynd 1 hefur ástand þriggja vísanna ekki verið metið fyrir sviðsmynd 2. Ástand vísis A.1.1 (hlutdeild ferðapjónustu í vergri landsframleiðslu) er enn óbreytt og undir þölmörkum en hins vegar er ástand A.2.1 (hlutdeild ferðapjónustu í gjaldeyristekjum) komið yfir þölmörk við 5% vöxt til 2030.

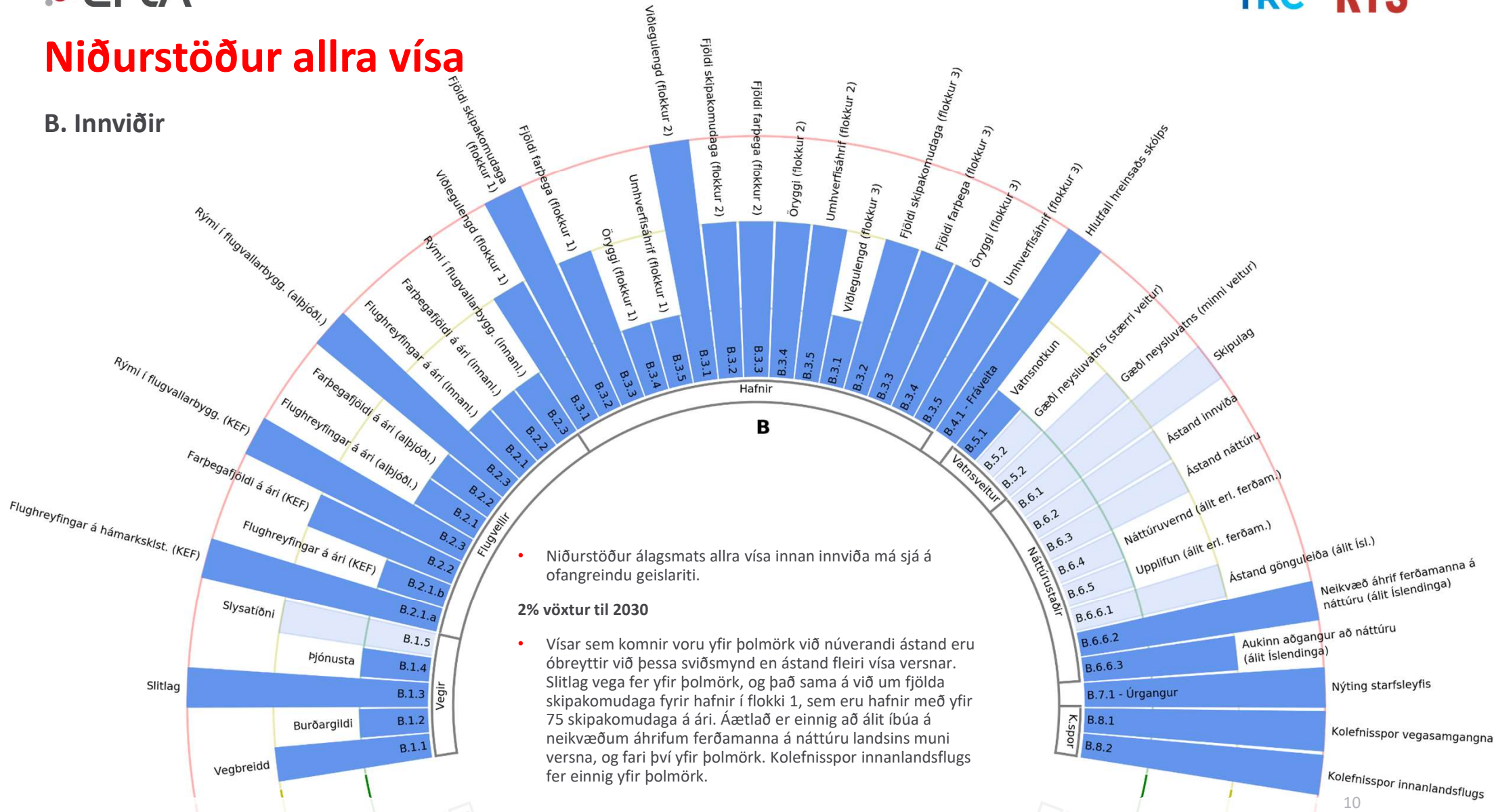
Niðurstöður allra vísa

B. Innviðir

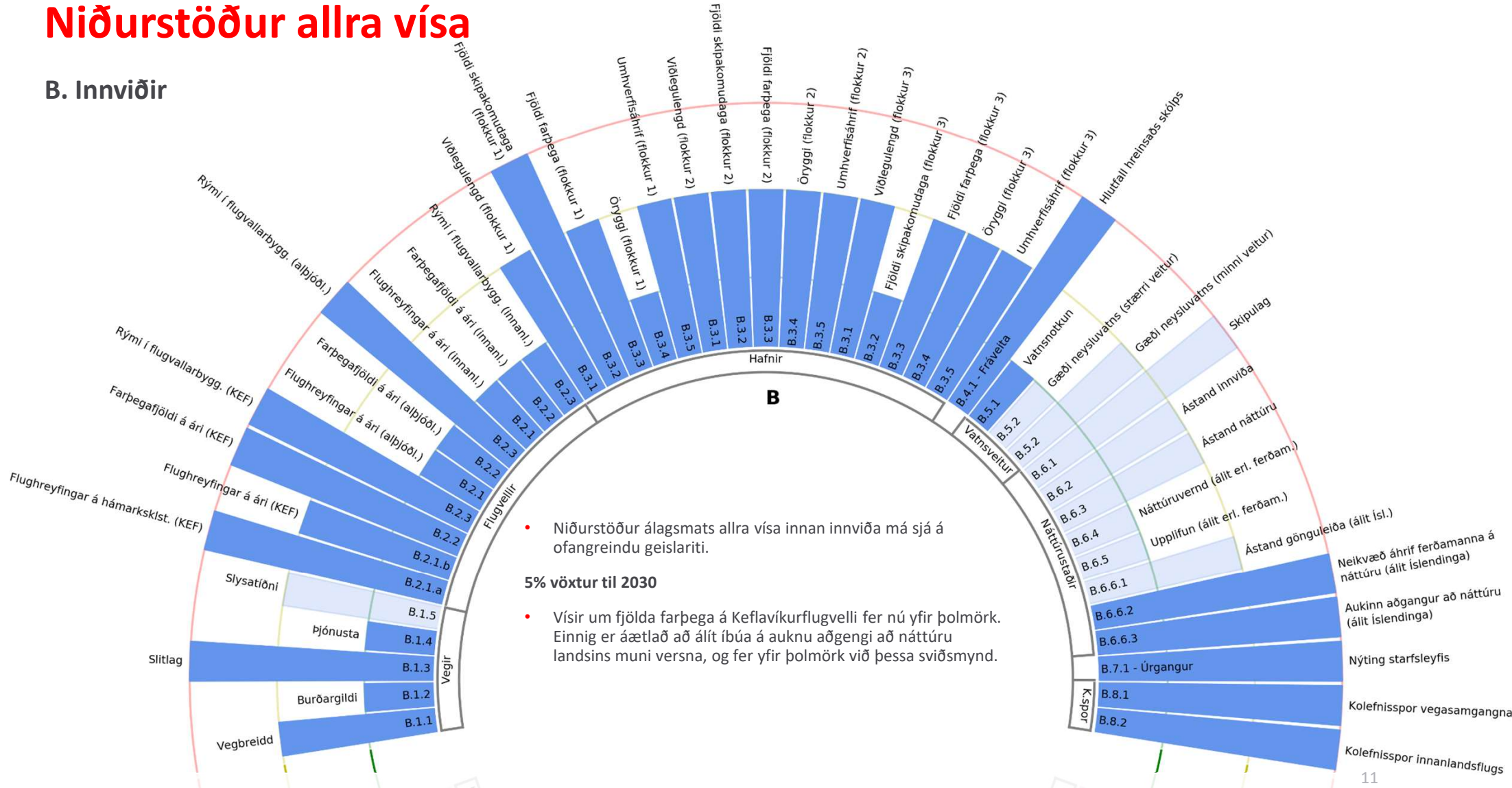
Niðurstöður allra vísa

B. Innviðir

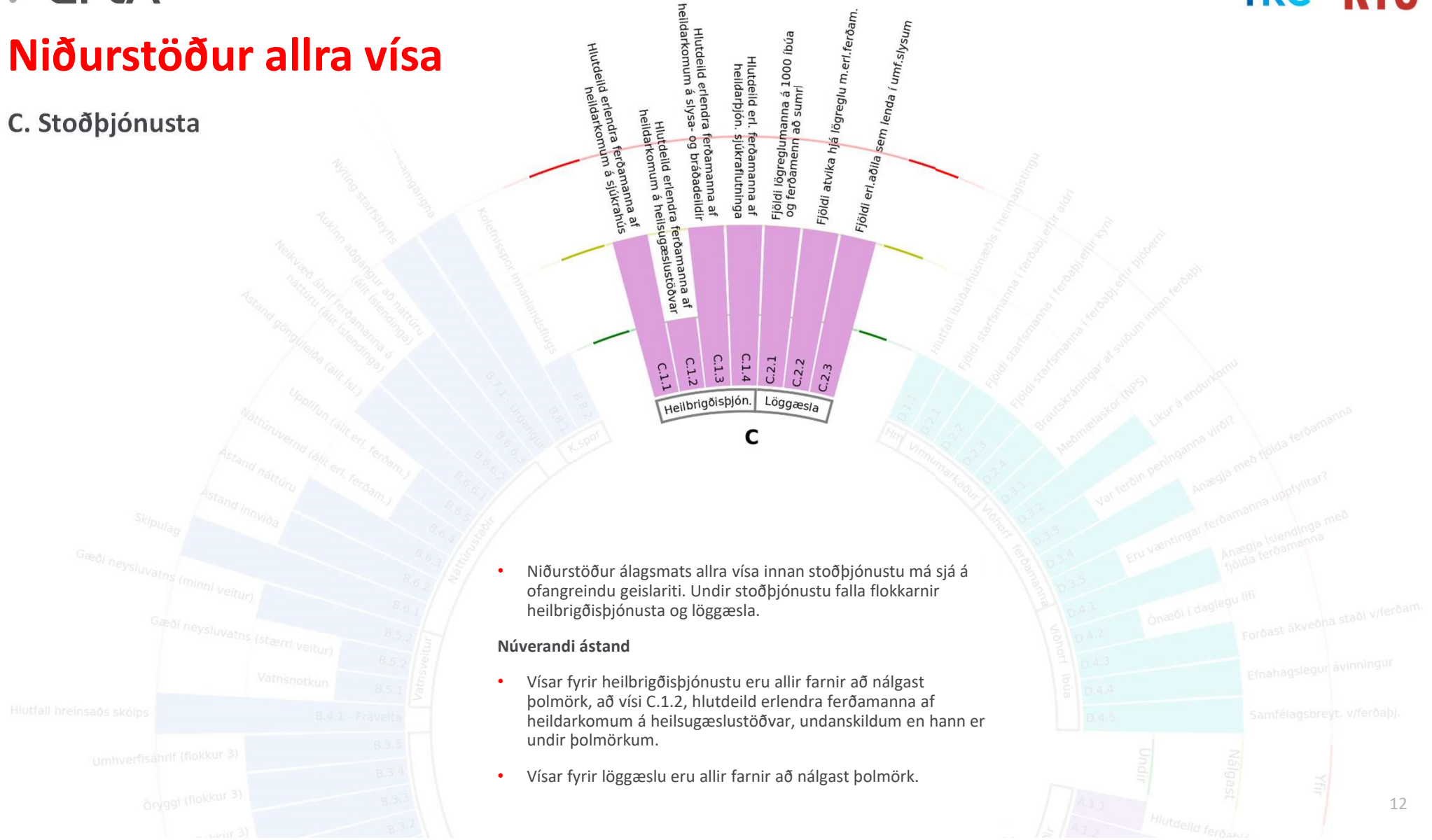
Niðurstöður allra vísa

B. Innviðir

Niðurstöður allra vísa

C. Stoðþjónusta

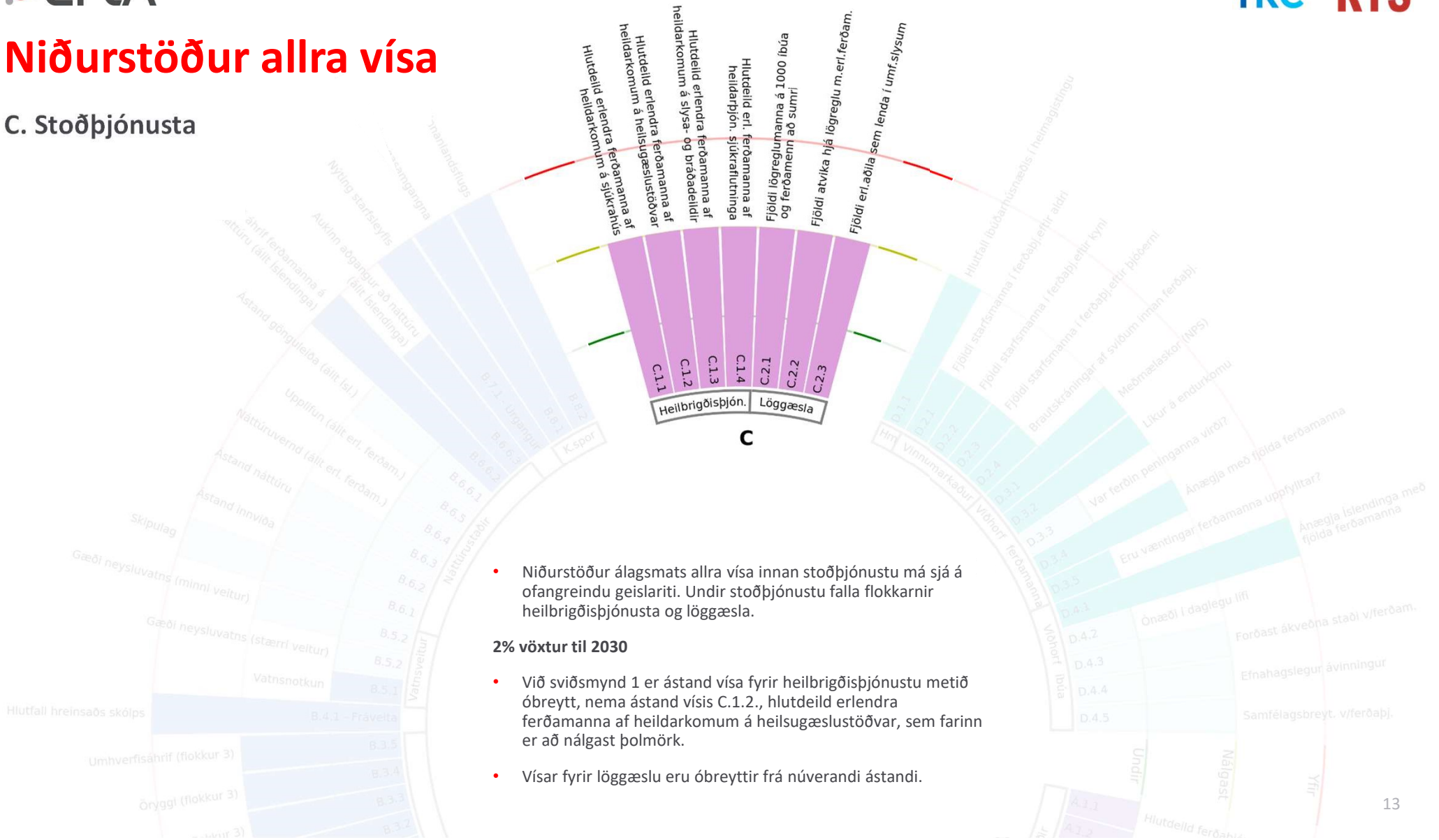
- Niðurstöður álagsmats allra vísa innan stoðþjónustu má sjá á ofangreindu geislariti. Undir stoðþjónustu falla flokkarnir heilbrigðisþjónusta og löggæsla.

Núverandi ástand

- Vísar fyrir heilbrigðisþjónustu eru allir farnir að nálgast þolmörk, að vísi C.1.2, hlutdeild erlendra ferðamanna af heildarkomum á heilsugæslustöðvar, undanskildum en hann er undir þolmörkum.
- Vísar fyrir löggæslu eru allir farnir að nálgast þolmörk.

Niðurstöður allra vísa

C. Stoðþjónusta

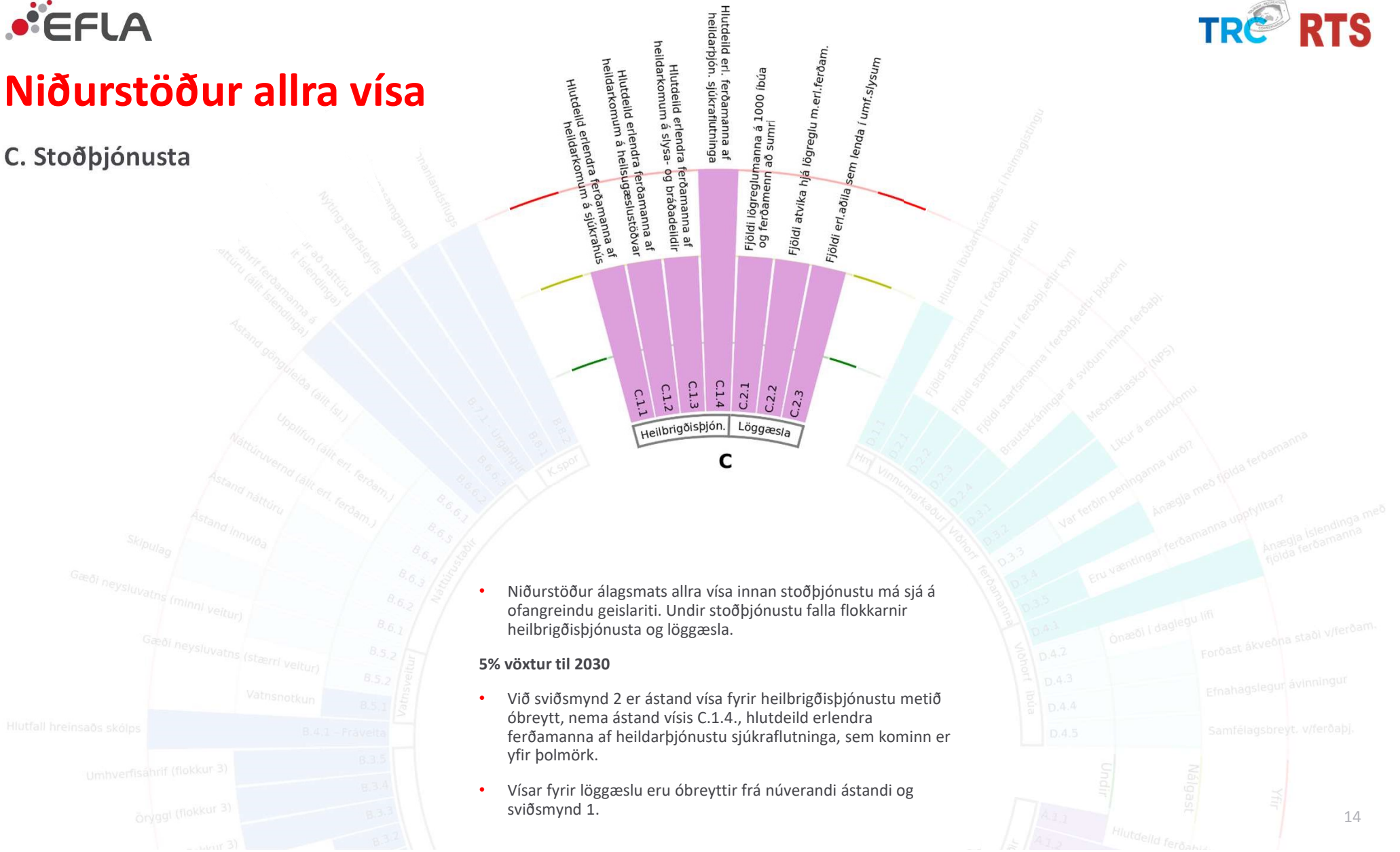
Niðurstöður álagsmats allra vísa innan stoðþjónustu má sjá á ofangreindu geislariti. Undir stoðþjónustu falla flokkarnir heilbrigðisþjónusta og löggæsla.

2% vöxtur til 2030

- Við sviðsmynd 1 er ástand vísa fyrir heilbrigðisþjónustu metið óbreytt, nema ástand vísis C.1.2., hlutdeild erlendra ferðamanna af heildarkomum á heilsugæslustöðvar, sem farinn er að nálgast þolmörk.
- Vísar fyrir löggæslu eru óbreyttir frá núverandi ástandi.

Niðurstöður allra vísa

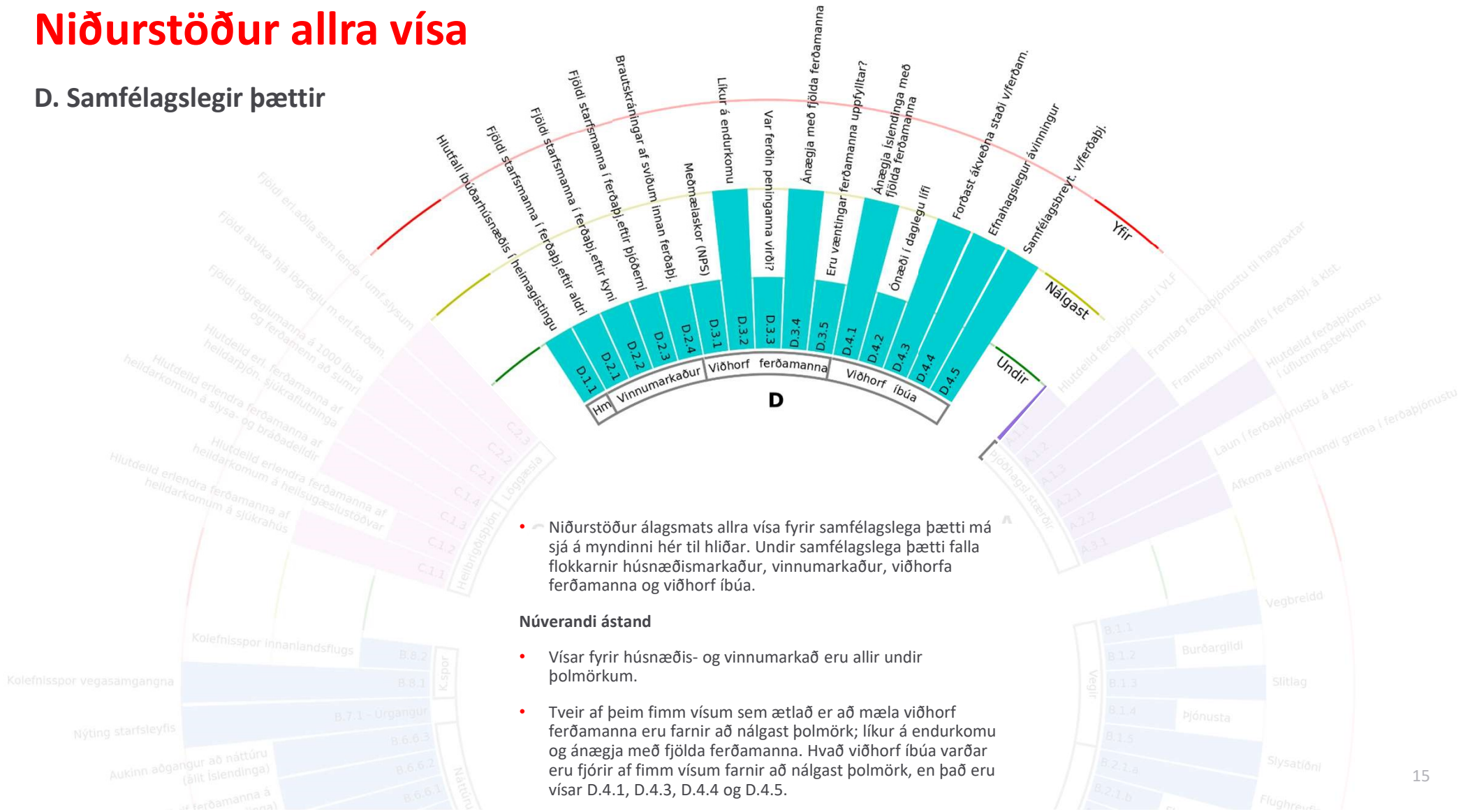
C. Stoðþjónusta

- Niðurstöður álagsmats allra vísa innan stoðþjónustu má sjá á ofangreindu geislariti. Undir stoðþjónustu falla flokkarnir heilbrigðisþjónusta og löggæsla.
- **5% vöxtur til 2030**
- Við sviðsmynd 2 er ástand vísa fyrir heilbrigðisþjónustu metið óbreytt, nema ástand vísis C.1.4., hlutdeild erlendra ferðamanna af heildarþjónustu sjúkraflutninga, sem kominn er yfir þörmörk.
- Vísar fyrir löggæslu eru óbreyttir frá núverandi ástandi og sviðsmynd 1.

Niðurstöður allra vísa

D. Samfélagslegir þættir

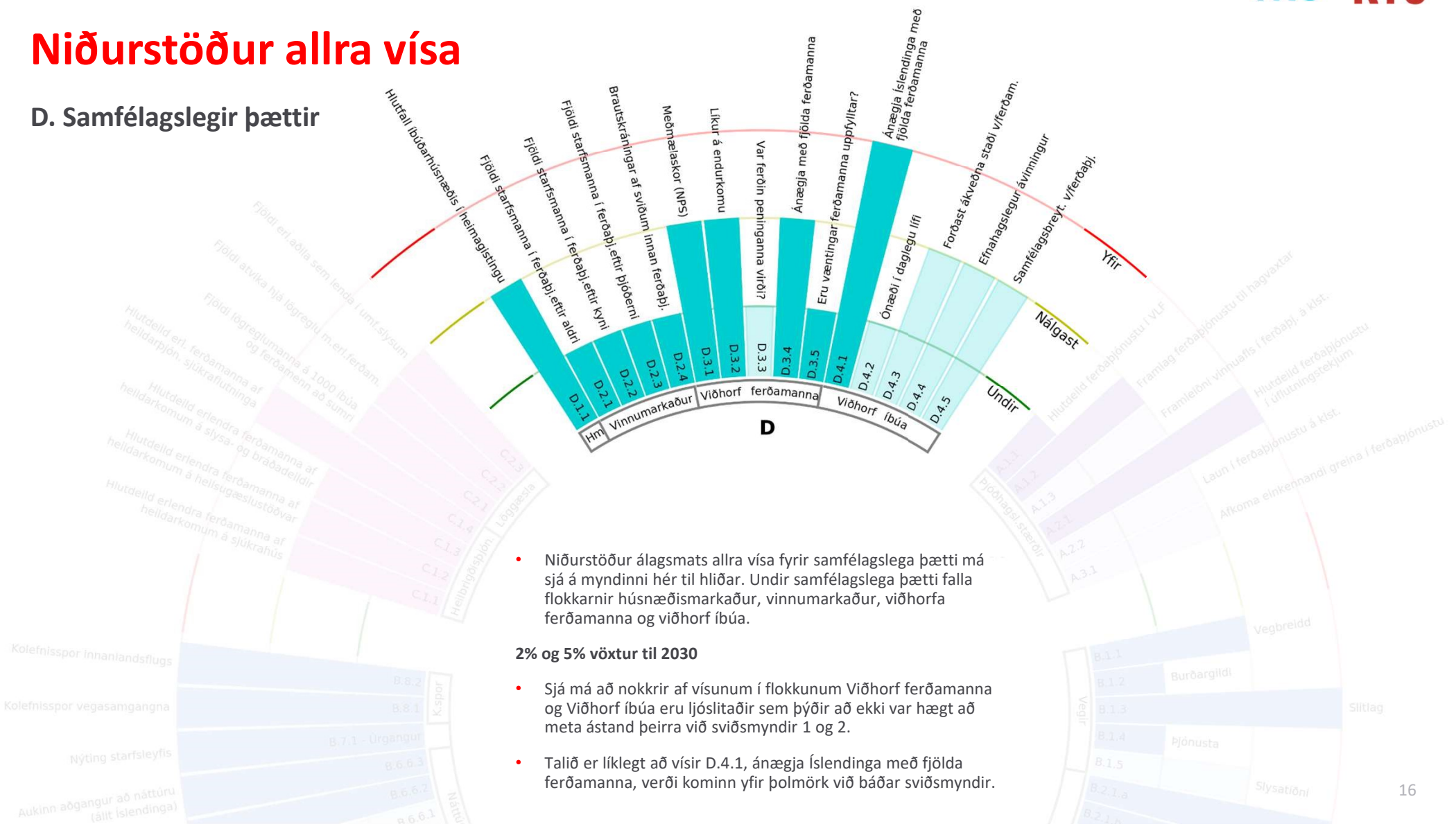
Niðurstöður álagsmats allra vísa fyrir samfélagslega þætti má sjá á myndinni hér til hliðar. Undir samfélagslega þætti falla flokkarnir húsnæðismarkaður, vinnumarkaður, viðhorfa ferðamanna og viðhorf íbúa.

Núverandi ástand

- Vísar fyrir húsnæðis- og vinnumarkað eru allir undir þolmörkum.
- Tveir af þeim fimm vísam sem ætlað er að mæla viðhorf ferðamanna eru farnir að nálsgast þolmörk; líkur á endurkomu og ánægja með fjölda ferðamanna. Hvað viðhorf íbúa varðar eru fjórir af fimm vísam farnir að nálsgast þolmörk, en það eru vísar D.4.1, D.4.3, D.4.4 og D.4.5.

Niðurstöður allra vísa

D. Samfélagslegir þættir

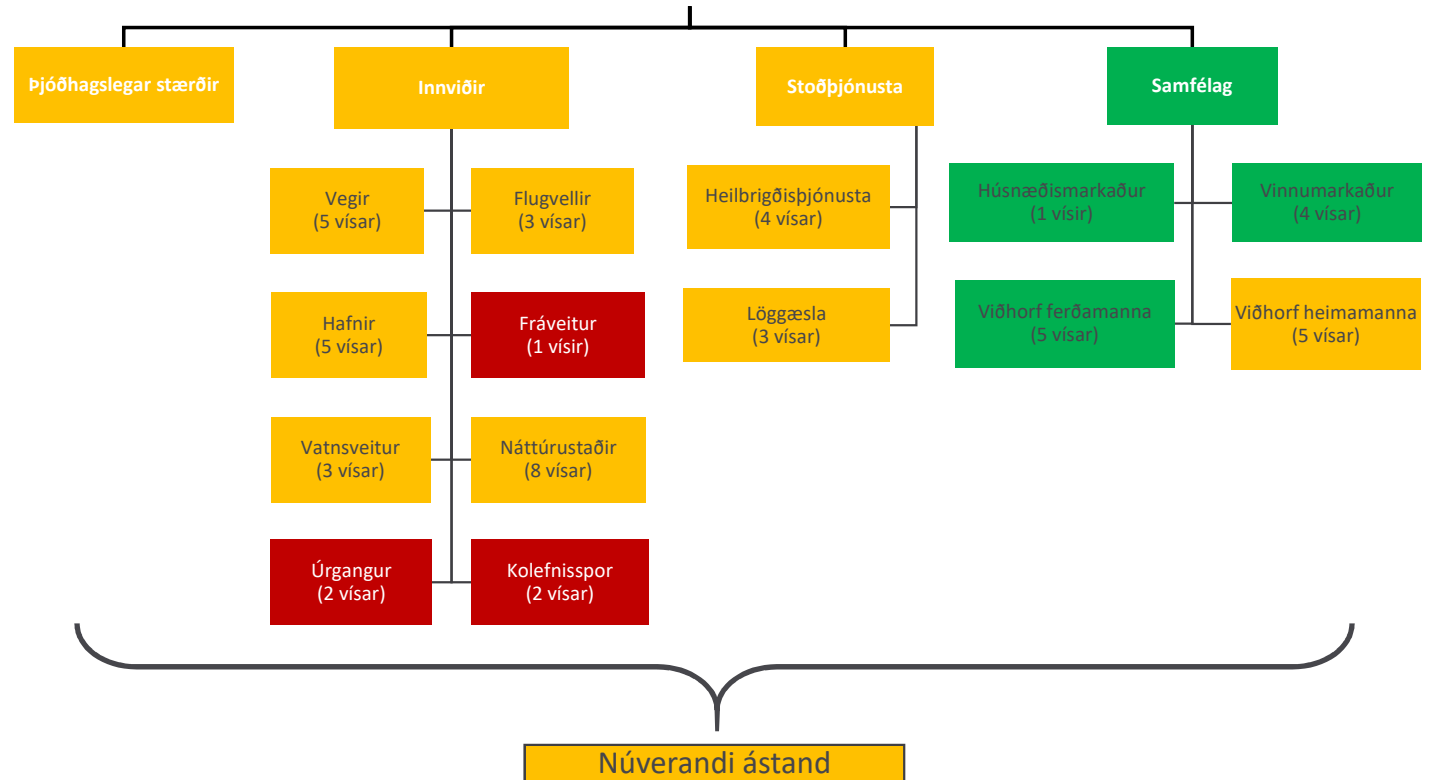
- Niðurstöður álagsmats allra vísa fyrir samfélagslega þætti má sjá á myndinni hér til hliðar. Undir samfélagslega þætti falla flokkarnir húsnæðismarkaður, vinnumarkaður, viðhorfa ferðamanna og viðhorf íbúa.
- **2% og 5% vöxtur til 2030**
- Sjá má að nokkrir af vísunum í flokkunum Viðhorf ferðamanna og Viðhorf íbúa eru ljóslitaðir sem þýðir að ekki var hægt að meta ástand þeirra við sviðsmyndir 1 og 2.
- Talið er líklegt að vísir D.4.1, ánægja Íslendinga með fjölda ferðamanna, verði kominn yfir þölmörk við báðar sviðsmyndir.

Heildarniðurstaða allra flokka

Núverandi ástand

- Þegar búið er að greina ástand hvers vísis er tekin saman heildarniðurstaða hvers flokks. Á þessari mynd og næstu tveimur glærum er fjallað um þessar heildarniðurstöður.
- Fyrir núverandi ástand er niðurstaðan sú að þjóðhagslegar stærðir, innviðir og stoðþjónusta eru flokkar sem farnir eru að nálgast þolmörk. Þó eru flokkar innan innviða sem í núverandi ástandi eru komnir yfir þolmörk við núverandi ástand, en þessir flokkar eru fráveitur, úrgangsmál og kolefnisspor ferðamanna.
- Samfélagslegir þættir eru í núverandi ástandi undir þolmörkum, en viðhorf heimamanna er þó flokkur sem farinn er að nálgast þolmörk.
- Heildarniðurstaða er að núverandi ástand sé farið að nálgast þolmörk.

Fótspor ferðamannsins á innviði, samfélag, efnahag og umhverfi

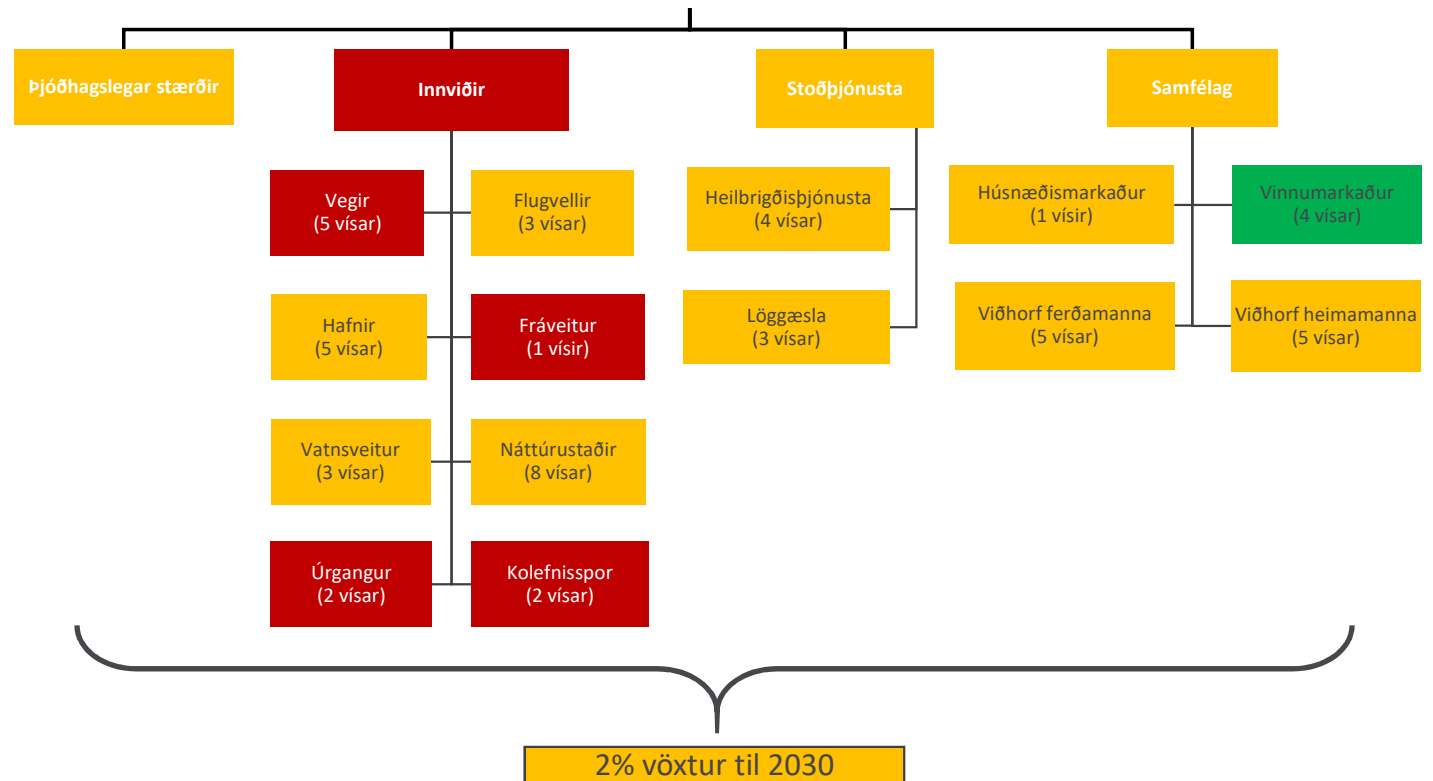

Heildarniðurstaða allra flokka

2% vöxtur til 2030

- Við sviðsmynd 1, þar sem reiknað er með 2% árlegri fjölgun ferðamanna til 2030, má sjá þjóðhagslegar stærðir eru við óbreytt ástand; farinn að nálgast þolmörk.
- Innviðir eru við þessa sviðsmynd komnir yfir þolmörk. Undir innviðum eru vegir komnir yfir þolmörk, auk þeirra flokka sem eru yfir þolmörkum við núverandi ástand. Því er það metið sem svo að veigamiklir þættir innan þessa flokks yrðu komnir yfir þolmörk við þessa sviðsmynd.
- Stoðþjónusta er sem fyrr farin að nálgast þolmörk.
- Samfélagslegir þættir eru við þessa sviðsmynd farnir að nálgast þolmörk, enda er niðurstaða mats sú að húsnæðismarkaður og viðhorf ferðamanna muni vera komið að þolmörkum við 2% árlegan vöxt til 2030.
- Heildarniðurstaða er að ástand verði farið að nálgast þolmörk ef árleg fjölgun ferðamanna til 2030 yrði 2%.

Fótspor ferðamannsins á innviði, samfélag, efnahag og umhverfi

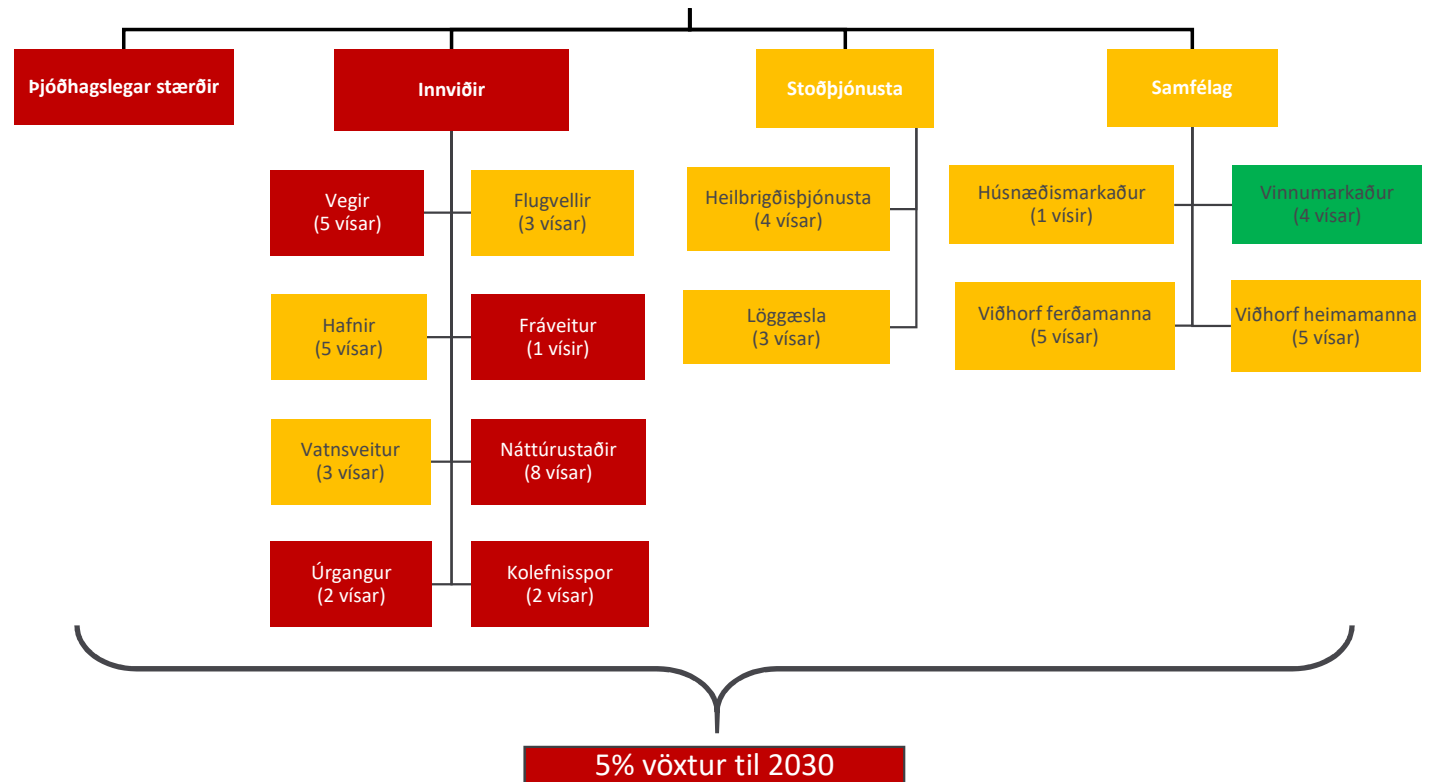

Heildarniðurstöður

5% vöxtur til 2030

- Við sviðmynd 2 er reiknað með meiri árlegum vexti en við sviðmynd 1, eða 5% vexti í stað 2%. Slík fjölgun ferðamanna myndi hafa þau áhrif að flokkurinn þjóðhagslegar stærðir yrði kominn yfir þolmörk, en þar er það vísirinn fyrir hlutdeild ferðapjónustu af gjaldeyrstekjum sem er kominn yfir þolmörk.
- Innviðir eru, líkt og við sviðsmynd 1, yfir þolmörkum. Við þessa sviðsmynd er niðurstaða mats sú að náttúrustaðir yrðu einnig komnir yfir þolmörk.
- Stoðþjónusta og samfélagslegir þættir eru óbreyttir frá fyrri sviðsmynd en flokkarnir eru báðir farnir að nálgast þolmörk.
- Heildarniðurstaða er að ástand verði komið yfir þolmörk ef árleg fjölgun ferðamanna til 2030 yrði 5%.

Fótspor ferðamannsins á innviði, samfélag, efnahag og umhverfi

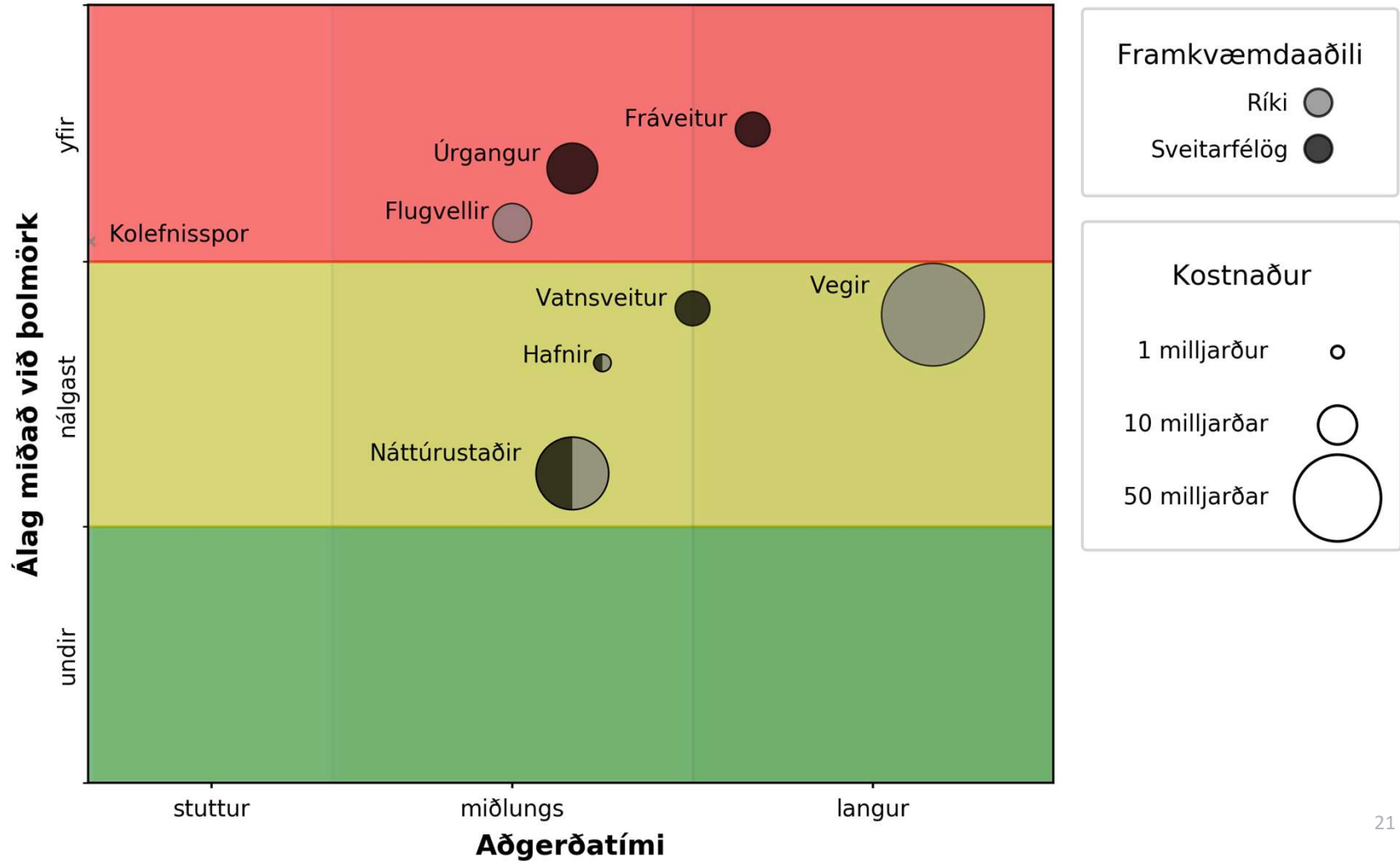
Ástandsmat, kostnaður og tímarammi úrbóta á sviði innviða

- Í töflunni hér til hliðar má sjá yfirlit allra flokka og ástand þeirra; bæði núverandi og áætlað ástand við sviðsmyndirnar tvær (2% og 5% árleg fjölgun ferðamanna til 2030).
- Eins og fyrr hefur verið nefnt endurspeglar kostnaðarmatið einungis mat á kostnaði þeirra vísa sem valdir hafa verið til að mæla hvern flokk.
- Sem dæmi má nefna að vísinum fyrir fráveitur er ætlað að mæla hlutfall hreinsaðs skólps af öllu skólpi á Íslandi. Vísinum er hins vegar ekki ætlað að mæla hvert ástand lagnakerfis er, og því endurspeglar kostnaðarmatið einvörðungu kostnaði við að bæta ástand sjálfrar fráveituhreinsunarinnar, til að hún uppfylli kröfur reglugerðar um fráveitur og skólp. Víða þarf þó einnig að ráðast í endurbætur á lagnakerfi í borg og bæjum, og því er raunverulegur kostnaður við viðhald fráveitukerfa á Íslandi hærri en sá sem sýndur er í töflunni hér til hliðar.
- Kostnaðarmat er eingöngu framkvæmt ef ástand vísa er farið að nálgast þolmörk eða er komið yfir þolmörk. Kostnaður við að koma ástandi undir þolmörk er þá metinn.
 - Mikilvægt er að hafa í huga allar forsendur kostnaðarmats fyrir hvern flokk, en um þær er fjallað í sérstökum köflum um flokkana (t.d. þjóðhagslegar stærðir, vegakerfi, stoðþjónusta, o.fl.)
- Tímarammi úrbóta er einnig metinn, og er honum skipt í þrjá flokka:
 - 0-1 ár
 - 1-3 ár
 - >3 ár
- Eins og sjá má er kostnaður við úrbætur vegakerfis og náttúrustaða hæstur, en einnig eru framkvæmdir á sviði úrgangsmála (sem snýr að urðun úrgangs) veigamiklir þættir, sem og vatns- og fráveitur og úrbætur sem snúa að flugvöllum.
- Kostnaður er í öllum tilfellum framkvæmdakostnaður, nema fyrir vegi og náttúrustaði, þar hluti kostnaðar er rekstrar- og viðhaldskostnaður.
- Ekki er að svo stöddu metinn kostnaður vegna kolefnisspors, stoðþjónustu og samfélags. Jafnframt er ljóst að auk fjárfestingar þarf einnig frekari stefnumótun og stýringu við flesta málaflokka.

Flokkur - nafn	Ástand			Kostnaður (milljarðar) til 2030			Tímarammi (hreyfanleiki)		
	Núverandi	2%	5%	Núverandi	2%	5%	0-1 ár	1-3 ár	3 > ár
Þjóðhagslegar stærðir				Á ekki við					
Vegur				70	100	110			✓
Flugvellir: KEF									
Flugvellir: Alþjóða				9	9	9			✓
Flugvellir: Innanlands									
Hafnir: Flokkur 1									
Hafnir: Flokkur 2				2	2	7			✓
Hafnir: Flokkur 3									
Fráveitur				8	10	11			✓
Vatnsveitur				8	8	8			✓
Náttúrustaðir				35	45	64			
Úrgangur				17	18	19			✓
Kolefnisspor ferðamanna				Ekki metið					
Stoðþjónusta				Ekki metið					
Heilbrigðisþjónusta				Ekki metið					
Löggæsla				Ekki metið					
Samfélag				Ekki metið					
Húsnæðismarkaður				Ekki metið					
Vinumarkaður				Ekki metið					
Viðhorf ferðamanna				Ekki metið					
Viðhorf íbúa				Ekki metið					

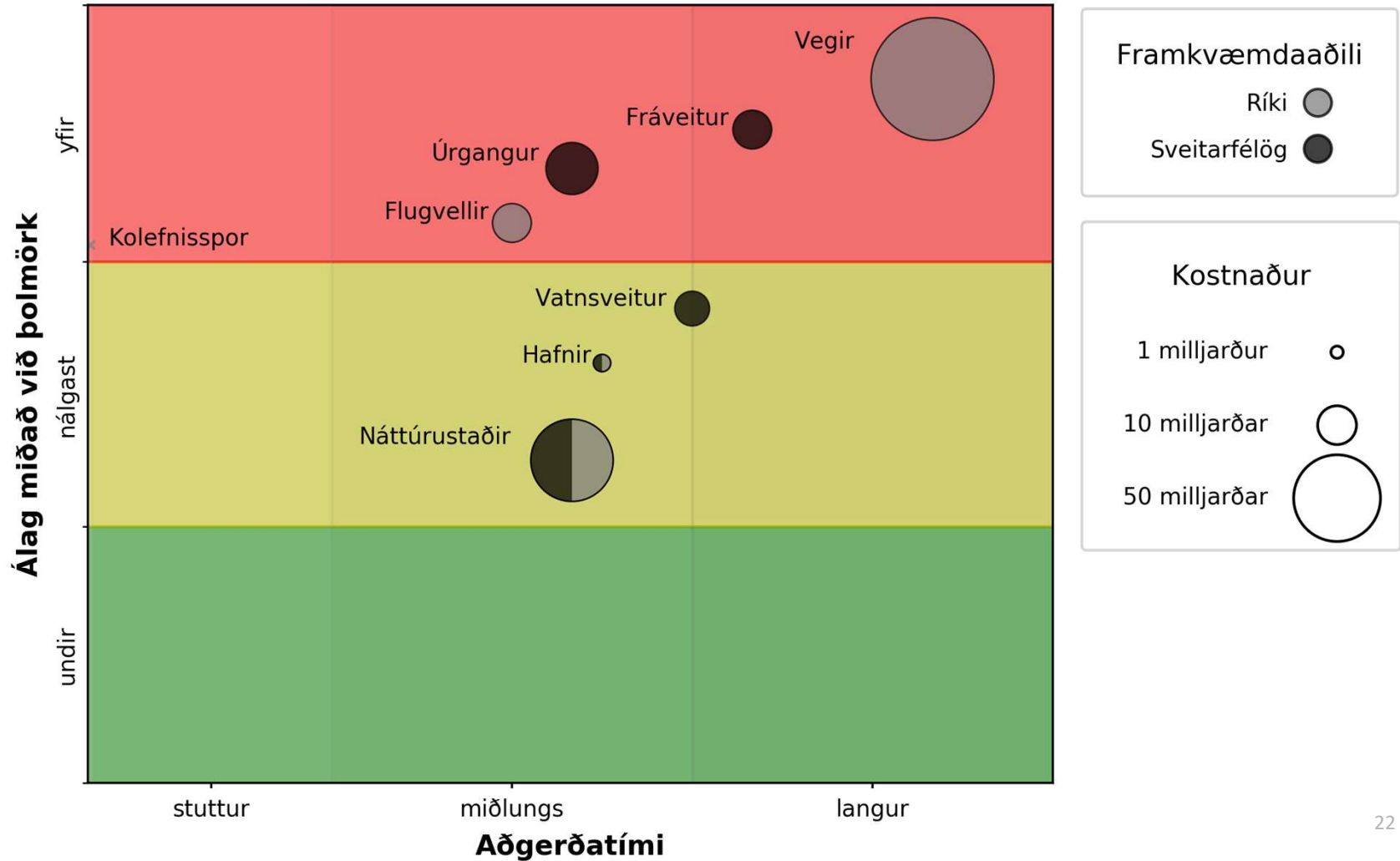
Kostnaður og aðgerðatími innviða

Núverandi ástand

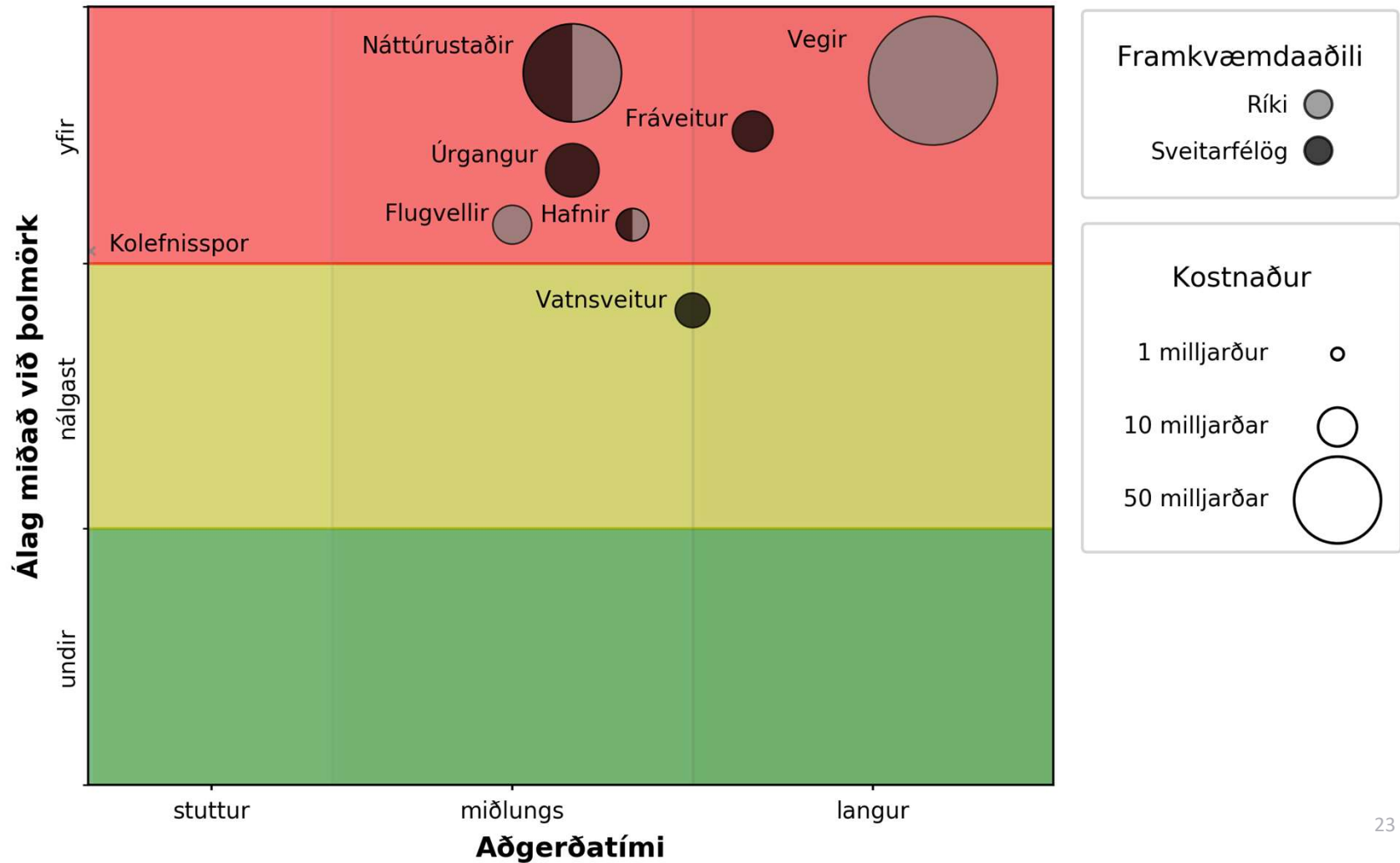
Kostnaður og aðgerðatími innviða

2% vöxtur til 2030

Kostnaður og aðgerðatími innviða

5% vöxtur til 2030

Ástand sjálfbærnið

- Ef horft er til hinna þriggja stöða sjálfbærni – umhverfis, samfélags og efnahags – má sjá að allir þeir flokkar sem hafa verið til umfjöllunar tengjast einni eða fleiri af þessum stöðum.
- Niðurstaðan er að núverandi ástand umhverfisþátta sé komið yfir þolmörk, og það sama á við um sviðsmyndirnar tvær.
- Núverandi ástand samfélagslegra þátta er samkvæmt matinu undir þolmörkum en fer að nálgast þolmörk ef árleg fjölgun ferðamanna til 2030 yrði 2% eða 5%.
- Núverandi ástand efnahags er farið að nálgast þolmörk en við sviðsmynd 2, þar sem reiknað er með 5% árlegum vexti til 2030, er niðurstaðan sú að ástandið yrði komið yfir þolmörk.
- Heildarniðurstæða allra sjálfbærniðanna er því sú, að núverandi ástand sé farið að nálgast þolmörk og að það ástand myndi vara við ef árlegur vöxtur yrði 2% til 2030, en að ástandið yrði komið yfir þolmörk ef vöxturinn yrði 5%.

	Núverandi	2%	5%
Heildar- ástand			
Umhverfi			
Samfélag			
Efnahagur			

Niðurstaða

- Meginniðurstaða fyrsta mats er að miðað við núverandi ástand sé aðgerða þörf á ýmsum sviðum.
- Meginflöskuhálsar með tilliti til umhverfis-, innviða-, efnahags-, og samfélags, miðað við núverandi álag eru eftirfarandi:
 - Flugvellir: Of lítið rými í flugvallarbyggingum á Akureyri, Reykjavík og Keflavík
 - Fráveitur: Of lágt hlutfall skólps af heildarmagni er hreinsað skv. kröfum reglugerðar
 - Úrgangur: Magn af úrgangi sem urðaður er árlega er meira en starfsleyfi urðunarstaða og afkastageta sorpbrennslustöðvar
 - Kolefnisspor ferðamanna: Losun vegna vegasamgangna og innanlandsflugs er langt yfir settu markmiði um samdrátt í losun og er því langt yfir þolmörkum.
- Sama á við um sviðsmyndirnar en miðað við þann vöxt bætast við samfélagslegir þættir, innviðir og þjóðhagslegar stærðir
- Ef gera á ráð fyrir frekari vexti til 2030 og halda öllum flokkum á „grænu“ þarf að auka fjárfestingar og fara í aðrar aðgerðir, sem margar eru tímafrekar.
- Kominn er rammi að álagsmati vegna fjölda ferðamanna gagnvart umhverfi, innviðum, efnahag og samfélagi en hann þarf að þróa áfram, uppfæra og viðhalda:
 - Viðmið
 - Gögn
 - Svæði/nákvæmni